

Sygn. akt III A Ua 1734/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Stanisława Kubica
Sędziowie:	SSA Barbara Pauter SSA Barbara Staśkiewicz (spr.)
Protokolant:	Adrianna Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze

z dnia 17 października 2011 r. sygn. akt VII U 795/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że odwołanie oddala;

II. zasądza od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 120,- zł tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 października 2011 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 23 maja 2011 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy K. K. prawo do emerytury od dnia 1 marca 2011 r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

Wnioskodawca, urodzony 31 sierpnia 1950 r., nie pozostaje w stosunku pracy, wykazał łącznie 34 lata 2 miesiące i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy 11 lat 4 miesiące i 17 dni okresów pracy w szczególnych warunkach.

W okresie od dnia 9 lutego 1968 r. do dnia 31 sierpnia 1988 r. wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) w L..

Początkowo wnioskodawca pracował na stanowisku ślusarza stażysty, a od dnia 1 sierpnia 1968 r. do dnia 31 stycznia 1976 r. jako ślusarz, przy czym w okresie od dnia 24 września 1969 r. do dnia 13 października 1971 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po odbyciu służby wojskowej pracę ślusarza wykonywał na wydziale dziewiarni i w istocie była to praca ślusarza remontowego. Pracę tę również wykonywał od dnia 1 lutego 1976 r. do dnia 31 stycznia 1982 r., a okres ten został uznany przez organ rentowy jako okres pracy w szczególnych warunkach. Praca ta polegała na remontach i naprawach maszyn dziewiarskich i odbywała się na halach produkcyjnych przy ruchu zakładu, gdzie obok naprawianej maszyny dziewiarskiej pozostałe maszyny nadal pracowały. Dopiero od 1976 r. dokonano formalnego przeniesienia wnioskodawcy na dziewiarnię.

Od dnia 1 lutego 1982 r. do dnia 12 stycznia 1987 r. wnioskodawca był zatrudniony jako mistrz wzornictwa, pracował nadal na dziewiarni, miał przydzieloną jedną maszynę dziewiarską i opracowywać nowe wzory, które miały zostać wprowadzone do produkcji. Nadto opracowywał warunki technologiczne, odrabiał na maszynie dziewiarskiej aż do momenty uzyskania pożądanego efektu. Po wykonaniu próby materiału wnioskodawca zanosił ją na brakarnię celem sprawdzenia. Asystował przy sprawdzaniu próbki przez brakarkę i następnie zanosił materiał do farbiarni. Wówczas miał także powierzone obowiązki przyuczania do pracy uczennic z Hufca Pracy, które zajmowały mu kilka godzin dziennie przez 3 – 4 dni w tygodniu. Wnioskodawca w okresie od dnia 29 listopada 1984 r. do dnia 12 stycznia 1987 r. przebywał na urlopie bezpłatnym, pracując wówczas w NRD. Po powrocie z pracy eksportowej wnioskodawca nadal wykonywał czynności mistrza wzornictwa, ale nie przyuczał już uczennic do pracy. Wobec tego, że nie miał już podległych pracowników, nie mógłby otrzymywać dodatku funkcyjnego, dlatego formalnie zatrudniono go jako ślusarza dziewiarza w najwyższej stawce. W ten sposób pracował do końca zatrudnienia w w/w zakładzie.

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy jest uzasadnione.

Sąd Okręgowy wskazał, że z zeznań świadków wynika, że wnioskodawca również przed 1976 r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na dziewiarni jako ślusarz remontowy, czyli w takim samym charakterze jak w okresie zaliczonym przez organ rentowy. Wobec braku dowodów świadczących o dacie rozpoczęcia przez wnioskodawcę pracy po odbyciu służby wojskowej, Sąd pierwszej instancji przyjął datę 7 lutego 1972 r., czyli datę przyjęcia do pracy świadka T. B.. Odnośnie okresu wcześniejszego zatrudnienia wnioskodawcy w w/w zakładzie, to świadkowie nie byli w stanie dokładnie opisać, jaką pracę wnioskodawca wykonywał przed odbyciem służby wojskowej. Jednocześnie Sąd Okręgowy zauważył, że doliczenie okresu od dnia 7 lutego 1972 r. do dnia 31 stycznia 1976 r. jest wystarczające do uznania, iż wnioskodawca posiada 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Nadto Sąd pierwszej instancji wskazał, że nie ma podstaw do uwzględnienia okresu pracy wnioskodawcy po dniu 31 stycznia 1982 r., jako okresu pracy w szczególnych warunkach. Sąd podkreślił, że w tym okresie wnioskodawca oprócz pracy dziewiarza, wykonywał również inne prace nie będące pracami w szczególnych warunkach. Wobec tego nie można uznać, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca w okresie od dnia 7 lutego 1972 r. do dnia 31 stycznia 1976 r. wykonywał pracę ślusarza remontowego na dziewiarni, to jest bieżącą konserwację agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (wykaz A dział XIV poz. 25 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Dz. U. Nr 8, poz. 43). Tym samym stwierdził, że wnioskodawca spełnił wszystkie warunki do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył organ rentowy zarzucając mu naruszenie prawa procesowego przez niewyjaśnienie istotnych dla sprawy okoliczności dotyczących pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach w okresie od dnia 7 lutego 1972 r. do dnia 31 stycznia 1976 r. w Zakładach (...) w L. na stanowisku ślusarza remontowego.

Nadto zarzucił naruszenie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) i § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez niezasadne przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury w sytuacji, gdy nie wykazał 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest uzasadniona.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, czyli 1 stycznia 1999 r., osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn (pkt. 1) oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (pkt. 2). Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2).

Z kolei po myśli art. 32 w/w ustawy w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ubezpieczonemu urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura, jeżeli osiągnął wiek emerytalny (60 lat) oraz posiada 25-letni okres zatrudnienia, a w tym, co najmniej 15 lat okresów pracy w warunkach szczególnych.

W sprawie bezspornym jest, że K. K. spełnia przesłanki dotyczące wieku, ogólnego stażu ubezpieczenia emerytalnego, nieprzystąpienia do OFE i rozwiązania stosunku pracy. Poza sporem również jest, że wnioskodawca wykazał 11 lat 4 miesiące i 17 dni okresów pracy w szczególnych warunkach, w tym okres pracy w szczególnych warunkach w Zakładach (...) w L. od dnia 1 lutego 1976 r. do dnia 31 stycznia 1982 r.

Natomiast sporna kwestia sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawca spełnia warunek 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności, czy podczas zatrudnienia: w w/w zakładzie w okresie od dnia 7 lutego 1972 r. do dnia 31 stycznia 1976 r. wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy przyjął, iż skoro wnioskodawca w spornym okresie wykonywał taką samą pracę, jak w okresie zaliczonym przez organ rentowy do pracy w szczególnych warunkach, czyli pracę ślusarza remontowego w dziewiarni, to z tego względu również ten okres należy uwzględnić wnioskodawcy.

Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska Sądu pierwszej instancji.

Przede wszystkim należy zauważyć, że za okres od dnia 1 lutego 1976 r. do dnia 31 stycznia 1982 r. wnioskodawca przedstawił świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 31 sierpnia 1988 r. Ze świadectwa jasno wynika, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracował na stanowisku ślusarza remontowego w dziewiarni i mistrza dziewiarni, wykonywał prace w kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (wykaz A Dział XIV poz. 24). Natomiast za sporny okres takiego świadectwa wnioskodawca nie przedstawił. Skoro więc pracodawca nie wystawił wnioskodawcy świadectwa pracy w szczególnych warunkach za sporny okres, to można przyjąć, że nie wykonywał on, stale i w pełnym wymiarze czasu, pracy w dziewiarni jako ślusarz remontowy. Tym bardziej, że pozostałe szczątkowe dowody zawarte w aktach osobowych, w tym angaże, nie potwierdzają wykonywania przez niego pracy w szczególnych warunkach. Nadto należy zauważyć, że świadkowie: T. B. i A. G., pracujący jako ślusarze

remontowi w dziewiarni, posiadają świadectwo pracy w szczególnych warunkach za sporny okres. Fakt ten dodatkowo podważa prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji. Tym bardziej, że wnioskodawca racjonalnie nie wyjaśnił przyczyn, dlaczego nie otrzymał stosownego świadectwa pracy, skoro jak twierdził, wykonywał taką samą pracę jak w/w świadców. Wnioskodawca odchodząc z pracy w(...) uzyskał zwykle świadectwo pracy i świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych. Wskazanych tam okresów zatrudnienia nie kwestionował i nie odwoływał się do sądu pracy celem weryfikacji tych danych, z czego należy wnioskować, że oba świadectwa zawierają rzetelne dane. Niewiarygodne jest twierdzenie wnioskodawcy, iż oficjalnie na dziewiarnię został przeniesiony w lutym 1976 r., mimo że pracował tam od początku zatrudnienia. Niewątpliwie gdyby rzeczywiście wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze pracy w dziewiarni, to fakt ten znalazłby odzwierciedlenie w jego dokumentach pracowniczych, tymczasem zebrane dowody pracownicze w sprawie, jak już wyżej wskazano, nie potwierdzają tego.

Nadto należy podkreślić, że reguły dowodzenia w procesie cywilnym (art. 232 kpc) zobowiązują strony do wskazywania dowodów, z których wywodzą one skutki prawne. Zasada ta znajduje także zastosowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, których przedmiotem są odwołania od decyzji organów rentowych. Oznacza to, że w sprawie wnioskodawca winien był wykazać, iż stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie pracował w warunkach szczególnych, czego w ocenie Sądu Apelacyjnego nie uczynił. Należy podkreślić, że przedstawienie przez wnioskodawcę jedynie szątkowych dokumentów pracowniczych, podważających prawdziwość jego twierdzeń, oraz brak możliwości uzyskania pozostałych pełnych akt osobowych, nie może przemawiać na jego korzyść, przez uznanie, iż w spornym okresie wykonywał pracę szczególnych warunkach. Prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym nie może ono zostać tylko uprawdopodobnione, ale musi zostać wykazane w sposób niezbity i nie budzący jakichkolwiek wątpliwości.

Co prawda z zeznań świadków wynika, że wnioskodawca w spornym okresie pracował w dziewiarni jako ślusarz remontowy. Jednak należy podkreślić, że same zeznania świadków, z uwagi na szczególny i wyjątkowy charakter wcześniejszej emerytury, nie mogą przesądzać o wykonywaniu przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach. Tym bardziej, że zeznania w/w świadków w zakresie wykonywania przez wnioskodawcę w spornym okresie pracy w szczególnych warunkach nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych zgromadzonych w sprawie.

Jeżeli chodzi o okres pracy wnioskodawcy w w/w zakładzie po dniu 31 stycznia 1982 r., to również zgromadzone dokumenty pracownicze nie pozwalają przyjąć, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w dziewiarni. Nadto z zeznań świadków i wnioskodawcy wynika, że jako mistrz wzornictwa, oprócz pracy na dziewiarni, wykonywał szereg innych czynności niezwiązanych z pracą w dziewiarni. Oznacza to więc, iż w tym okresie nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Z tego względu okres ten również nie może zostać zaliczony do okresów pracy w szczególnych warunkach.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny w punkcie I na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie wnioskodawcy i w punkcie II w oparciu o art. 98 kpc w związku z § 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2005 r. Nr 11, poz. 15) zasądził od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego kwotę 120,- zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.